

ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅՈՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

30-ԱՄԵԱՅ ՅՕԲԵԼԵԱՆԸ

Լրագիրներից տեղեկանում ենք, որ անցեալ ղեկաւ 18-ին Կով. Հ. Բար. Ընկերութիւնը հանդիսաւոր կերպով տօնել է իւր գործունէութեան 30-ամեայ յօրելեանը: Այդ օրը Թիֆլիսի արտիստիքական ընկերութեան դահլիճում տեղի է ունեցել յօրելեանական հանգիսի բացումը, ուր ներկայ են եղել մի շարք հայ հոգեւորականներ, ընկերութեան բաղմաթիւ անդամներ, ներկայացուցիչներ զանազան հիմնարկութիւններից: Ընկերութեան նախագահ պ. Ս. Յարութիւնեանը բանալով ժողովը, առաջարկել է ընտրել ընդհանուր ժողովի նախագահ, որպիսին ընտրուել է ընկերութեան հիմնադիր պ. Բ. Նուսասարգեանը: Ժողովականների միահամուռ ցանկութեամբ ընկերութեան պատուաւոր անդամներ են ընտրուել Նորին Կայսերական Մեծութեան Կովկասի Փօխարքայ, գնհերաւ-աղիւտանա գրաֆ Ի. Ի. Վարանցով Դաշկով և իւր ամուսին ստատա-դամա գրաֆուհի Ելիզաւետա Անդրէկեան: Այնուհետեւ ժողովը յռանկայս յարգել է հոգելոյս Հայրապետ Իզմիր-լեանի յիշատակը, որից յետոյ կարդացել է Ընկերութեան 30-ամեայ գործունէութեան համառօտ նկարագիրը: Արտասանուել են մի շարք յօրելեանական ճառեր, և յետոյ կարդացուել են ստացուած շնորհաւորական հեռագիրները:

Ողջունելով Բարեգ. Ընկերութեան 30-ամեայ կեանքը, ցանկանք, որ նա զեռ կրկար տարիներ շարունակէ կատարել իւր գեղեցիկ միասիան:

Յիշեալ Ընկերութեան գործունէութեան սահմաններին ծանօթացնելու համար բերում ենք այն կոչը, որ հրատարակւած է «Տարազ»-ի № 12-ում:

ԿՈՉ Կովկասի Հայոց Բարեգործական ԸՆԿ.

Կովկասի Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնը ներկայ 1911 թւին բոլորեց իր գործունէութեան երեսնամեակը: Ընկերութեան կանոնադրութիւնը հաստատուած է 1881 թւին, իսկ առաջին ընդհանուր ժողովը տեղի է ունեցել նոյն տարւայ նոյնմբերի 15-ին: Թէ որպիսի նպատակ ունի յիշեալ պատկաւելի ընկերութիւնը հայկական կեանքում, այդ մանրամասնօրէն նկա-

բազմաթիւ հարաւորութեան տակ իրենց հարաւորութեան մէջ, Բաւական է յիշել, որ նա մեր հայկական իրականութեան մէջ մեծ և նշանաւոր կուտուրական դեր է կատարում:

ա) Ներկայիս Ընկերութիւնը կուտուրական հայկական բոլոր աշխարհի ընկերութիւններէ 48 ձեռքեր:

բ) Թիֆլիզում պահուած է որոշանոց, ուր մնում են 33 որոշ հայ աղջիկներ, և որոնք ունենում են առնում հայկական դպրոցներում:

գ) Ունի հարուստ գրադարան-ընթերցարան, որոնցից օգտուած են ամիսը 3000 հոգուց աւելի անձինք:

դ) Պահուած է աշակերտական ճաշարան, որից օգտուած են օրական 300-ից աւելի չքաւոր աշակերտ-աշակերտուհիներ:

ե) Արժէքաւոր երկեր հրատարակելու համար ունի առանձին «Հրատարակչական ֆոնդ», որ կազմուած է Ա. Պօղոսեանի ներդրած գումարով:

զ) «Արուսեան-Նազարեան գրական ֆոնդ»՝ հայ գրականագէտներին նպաստելու համար:

է) Օգնում է թէ կենտրոնում և թէ դաւառից եկած բազմաթիւ կարօտեալներին ու հիւանդներին և գործն դեր է կատարում ժողովրդական ընդհանուր աղէտներէ՝ սովի, հրդեհների և զանազան համաճարակ հիւանդութիւնների ժամանակ:

ը) Օգնութեան ձեռք է կարկառում հայրենիք վերադառնալ ցանկացող հազարաւոր տաճկահայ գաղթականներին:

թ) Բացի վերոյիշեալներից, Կ. Հ. Բ. Ընկերութիւնը առանձին ուշադրութիւն է դարձնում դաւառի շատ յետ մնացած հայ ազգաբնակչութեան մէջ լուսաւորութեան տարածման վերայ, նպաստելով գիւղական մօտ 100 աղքատ դպրոցներին:

ժ) Գաւառներում պահուած է գրադարաններ, ընթերցարաններ, արհեստանոցներ և այլ հանրօգուտ հիմնարկութիւններ:

Վերոյիշեալ ուղղութեամբ գործում են նաև Ընկերութեան ձեռքերը՝ ըստ չափու իրանց կարողութեան:

Կ. Հ. Բ. Ընկերութիւնը՝ քաջ գիտակցելով լուսաւորութեան ահապին դերը հասարակական կեանքի յառաջախաղացման մէջ և տեսնելով հայ ազգաբնակչութեան խոշոր մասի ահապին տգիտութիւնը, առանձնապէս ուշադրութիւն է դարձնում յոյժ կարեւոր գործի վերայ, և իբրև ամենակարեւոր և խոշոր կոթող նրա յօրելեանի, նա վճռեց յաւերժացնել վերջինս, հիմնելով «ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ-ՈՒՍՈՒՅԶԱԿԱՆ ՖՕՆԴ», որի նպատակն է լինելու, առաջին՝ աւելի լայն ծաւալով տարածել լուսաւորութիւնը հայ ազգաբնակչութեան մէջ և երկրորդ՝ օգնել այն բազմաշխատ հայ ուսուցիչ-ուսուցչ-

չուհիներին, որոնք երկարատե ու ծանր աշխատանքից զարձել են անզօր՝ իրանց գոյութիւնը պահպանելու, տալով նրանց կամ միանւագ նպաստ կամ նշանակելով կենսաթոշակ:

Անհուն բերկրութեամբ պիտի յիշատակել, որ թէև, բարեբախտաբար, մեզ մօտ գտնուել են բարերարներ, որոնք՝ ժողովրդական լուսաւորութեան կարեւորութիւն գիտակցելով, արծազանդ են տւել ընկերութեան ձայնին, օգնութեան ձեռք կարկառելով լուսաւորութեան տարածման համար, որոնց անունները, պատկերները և գործերը տպուած են յօրեկեանական հրատարակութեան մէջ, սակայն այդ բոլորը մի կաթիլ է կարեաց ովկիանոսում:

Կ. Հ. Բ. Ընկերութեան Խորհուրդը լիայոյս է, որ հայ հասարակութեան բոլոր խաւերն ի բոլոր սրտէ արծազանդ կը տան ներկայ կոչին և, ի նկատի ունենալով ընկերութեան բեղմնաւոր կուլտուրական մեծ դերը հայկական կեանքում, իրանց առատ նւիրատութեամբ թէ կը խրախուսեն և թէ ոյժ կը տան ընկերութեանը աւելի ևս արդասաւոր կերպով և մեծ ծաւալով արտայայտելու իր գործունէութիւնը՝ գլխաւորապէս գիւղական աղքատ և տգէտ ազգաբնակչութեան մէջ:

§ 2. Այս նպատակին հասնելու համար Ընկերութիւնը՝ օրէնքով սահմանած միջոցներով ու կարգով իր ուժերի զարգացման համեմատ՝

ա) Պահպանում է արդէն գոյութիւն ունեցող հայոց ուսումնարանները, հիմնում է և նիւթականապէս նպաստում է նորերի բացման:

բ) Օժանդակում է ժողովրդի մէջ արհեստներ տարածելուն:

գ) Օգնում է ուսանողներին ուսման մէջ:

դ) Լոյս է ընծայում գրքեր ու պարբերական հրատարակութիւններ ժողովրդի ընթերցանութեան համար և այլ գրական երկասիրութիւններ:

ե) Հիմնում է տպարաններ, վիճագրատներ, մուգէյումներ, զրազարաններ և ընթերցարաններ:

զ) Հիմնում է հիւանդանոցներ, ամբուլատօրիաներ (հիւանդանոց երթեկ հիւանդների համար), աղքատաբաններ, հասարակական ճաշարաններ, թէյարաններ, էժանագին բնակարաններ, գիշերելու տներ, պատսպարաններ, հանրակացարաններ, աշխատանքի տներ և այլ բարեգործական հաստատութիւններ:

է) Օգնում է տառապեալներին ժողովրդական աղէտների ժամանակ, այն է՝ սովի, տարափոխիկ հիւանդութիւնների, հրդեհի և այլն, որի համար՝ իւրաքանչիւր առանձին դէպքում, պատշա-

